

JUHEND TÖÖALASEST EUROOPA LIIDU ÕIGUSE RIKKUMISEST LAEKUNUD TEATE MENETLEMISEKS

1. ÜLDIST

1.1. Käesolev juhend on loodud kooskõlas tööalasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seadusega (edaspidi „TÕRTKS“), sätestades rikkumisest teavitamise teadete (edaspidi „Teade“) menetlemise korra ja põhimõtted Maardu Põhikooli (edaspidi „Kool“) poolt.

1.2. Rikkumisest teavitamise menetlemisel järgib Kool järgmisi põhimõtteid:

1.2.1. Teadete menetlemise ausus ja läbipaistvus;

1.2.2. teavitaja ja esitatud teabe konfidentsiaalsuse tagamine;

1.2.3. menetluse läbiviimine sõltumatult ja erapooletult ning vältides huvide konflikti;

1.2.4. teavitaja kaitsmine tagakiusamise, diskrimineerimise ja sunnimeetmete rakendamise eest.

1.3. Käesolevat juhendit kohaldatakse tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õigusest tulenevate nõuete rikkumisest teavitamise korral järgmistes valdkondades:

- 1) riigihanked;
- 2) finantsteenused, -tooted ja -turud ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine;
- 3) tooteohutus ja nõuetele vastavus;
- 4) transpordiohutus;
- 5) keskkonnakaitse;
- 6) kiirguskaitse ja tuumaohutus;
- 7) toiduainete ja sööda ohutus, loomatervis ja loomade heaolu;
- 8) rahvatervis;
- 9) tarbijakaitse;
- 10) eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse ning võrgu- ja infosüsteemide turvalisus; 11) Euroopa liidu finantshuve kahjustavad rikkumised, mida on täpsustatud asjakohastes Euroopa Liidu meetmetes;

12) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 26 lõikes 2 osutatud siseturuga seotud rikkumised, mis puudutavad tegevust, millega rikutakse äriühingu tulumaksu käsitlevaid norme, ning rikkumised seoses kokkulepetega, mille eesmärk on saada maksusoodustusi, mis on vastuolus äriühingu tulumaksu suhtes kohaldatavate õigusaktide eesmärgiga.

Loetelu vastab seadusele „Töölasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seadus“ (§ 2 lõige 1). Kui seadust muudetakse, kohaldub vastavalt seaduses kehtiv ajakohastatud loetelu.

1.4. Seejuures loetakse rikkumiseks ebaseaduslikku tegevust või tegevusetust, sh õigusnormide eesmärgiga vastuolus olevat tegevust või tegevusetust. Tegemist võib olla nii väärteo, kuriteo kui mõne muu rikkumisega.

1.5. Rikkumisest teavitaja kaitse kohaldub järgnevatele isikutele:

- 1) töölepingu või muu võlaõigusliku lepingu alusel tööd tegev isik;
- 2) ametnik;
- 3) füüsilisest isikust ettevõtja;
- 4) äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse ja riigitulundusasutuse juht- ja kontrollorgani liige;
- 5) äriühingu aktsionär ja osanik;
- 6) vabatahtlikuna tegutsev isik;
- 7) asutuses või juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja juures praktikal olev isik; 8) lepingueelseses läbirääkimistes olev või lepingut muul viisil ette valmistav isik või isik, kelle töösuhe on lõppenud.

1.6. Rikkumisest teavitaja suhtes on keelatud otsene või kaudne tööalane tegevus või tegevusetus, mis tuleneb rikkumisest teavitamisest ning põhjustab või võib põhjustada teavitajale põhjendamatut kahju. Keelatud on survemeetmete rakendamine, selle katse ning sellega ähvardamine. Seejuures kohaldub survemeetmete rakendamise keeld ka teavitajaga seotud füüsilise ja juriidilise isiku suhtes ning Teadete vastuvõtmise või menetlemise eest vastutatava isiku või üksuse suhtes.

2. RIKKUMISTEADETE MENETLEMINE

2.1. Alates 15.06.2025 on Kool Teadete asutusesisene vastuvõtmise kanal e-posti aadress vilepuhuja@mpkool.ee. Teadete vastuvõtja on Albina Noorlind. Viidatud e-posti aadressile on ligipääs üksnes Albina Noorlinnul.

2.2. Üldjuhul menetleb Teadet Teate vastuvõtja, kuid Teate vastuvõtja edastab vastavalt vajadusele (nt huvide konflikt) Teate menetlemiseks Teadete menetlemise komisjonile. Komisjoni kuulub 3 liiget ning komisjoni liikmed määrab Kool juhatus.

2.3. Teadet võib lisaks vastu võtta ka suuliselt (mh edastades Teate rikkumisest teavitaja otsesele juhile või juhatusale). Suuliselt edastatud menetlus edastatakse viivitamata Teadete

vastuvõtjale. Ühingul on kohustus tagada, et otsesele juhile või Albina Noorlinnule teavitades on tagatud teavitaja konfidentsiaalsus.

2.4. Keelatud on rikkumisest teavitamise takistamine. Rikkumisest teavitaja suhtes on keelatud otsene või kaudne tööalane tegevus või tegevusetus, mis tuleneb rikkumisest teavitamisest ning põhjustab või võib põhjustada teavitajale põhjendamatu kahju.

2.5. Juhul kui Teade on esitatud kirjalikult, saadetakse kinnitus Teate kättesaamise kohta 7 päeva jooksul pärast Teate kättesaamist, välja arvatud juhul, kui teavitaja on kinnituse saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse.

2.6. Menetleja/komisjon hindab, kas Teade kuulub TÕRTKS § 2 ja 3 tähenduses seaduse sisulise ja isikulise kohaldamisala alla. Kui teavitajale ettenähtud kaitse ei kohaldu, teavitatakse sellest koheselt Teate esitanud isikut, välja arvatud kui Teate esitanud isik on väljendanud soovi mitte saada tagasisidet või kui kinnituse saatmine võib ohustada teavitaja konfidentsiaalsust.

2.7. Kui Koolil puudub pädevus Teate menetlemiseks, edastab Teate vastuvõtja Teate pädevale asutusele viivitamata, kuid hiljemalt 5 tööpäeval pärast selle vastuvõtmist, teatades sellest samal ajal ka rikkumisest teavitajale, välja arvatud juhul, kui teavitaja on kinnituse saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse.

2.8. Vajadusel küsitakse Teate sisulise ja isikulise kohaldamisala tuvastamiseks ja/või Teate menetlemiseks teavitajalt lisaandmeid.

3. TEATE TEAVITAJALE TAGASISIDE ANDMINE

3.1. Üldiselt vastutab järelmeetmete rakendamise eest Kool ise. Järelmeetmed hõlmavad ka sisejuurdluste alustamist ja võimaluse korral selle tulemusi ja tõstatatud teema uurimiseks võetud meetmeid ning edastamist pädevale asutusele edasiseks uurimiseks, kui selline teave ei piira sisejuurdlust või uurimist ega kahjusta puudutatud isiku õigusi.

3.2. Rikkumisest teavitajale antakse tagasisidet järelmeetmete rakendamise ja rikkumise menetluse lõpptulemuse kohta, välja arvatud juhul, kui teavitaja on tagasiside saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse. Rikkumisest teavitajale antakse infot selle kohta, millised järelmeetmed võetakse kasutusele ja kuidas õigusrikkumine kõrvaldatakse, kuid Kool ei ole kohustatud andma üksikasjalikku ülevaadet rikkumisega seonduvast menetlusest.

3.3. Kui tagasiside andmise kohustuse täitmine tähendaks konfidentsiaalse teabe avaldamist, lähtutakse teabe käitlemisel ja rikkumisest teavitajale järelmeetmete rakendamise kohta tagasiside andmisel asjakohastes eriseadustes sätestatust. See tähendab, et järelmeetmete rakendamise ja rikkumise menetluse lõpptulemuse kohta tagasisidet andes tuleb arvestada, et olukorras, kus teavitajale tagasisidena andev informatsioon võib sisaldada konfidentsiaalset teavet, tuleb lähtuda eriseadustes sätestatud erisustest vastava info käitlemise kohta. Näiteks saab Maksu- ja Tolliamet rikkumisest teavitajale järelmeetmete rakendamise kohta tagasiside andmisel arvestada maksusalade hoidmise kohustustega ning ei saa anda üksikasjalikku teavet maksumenetlusega seonduvatest järelevalvemeetmetest ning toimingutest.

3.4. Rikkumisest teavitajale tuleb anda tagasisidet järelmeetmete rakendamise kohta esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 3 kuud pärast rikkumisteate kättesaamist.

4. KONFIDENTSIAALSUS

4.1. Teate vastuvõtmiseks, teavitajale tagasiside andmiseks ja järelmeetmete rakendamiseks määratud isik või üksus tagab rikkumisest teavitamise fakti ja rikkumisest teavitaja isiku konfidentsiaalsuse. Rikkumisest teavitanud isikut ja teavet, mille alusel võib otseselt või kaudselt rikkumisest teavitanud isiku teada saada, ei või avalikustada ilma selle isiku kirjaliku nõusolekuta mitte kellelegi peale teabe vastuvõtmiseks, tagasiside andmiseks ja järelmeetmete rakendamiseks pädeva isiku.

4.2. Kui Teate alusel alustatakse kriminaalmenetlust, tagatakse teavitamise fakti konfidentsiaalsus kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud erisustega.

4.3. Rikkumisest teavitamise puhul tagab Teate vastuvõtmiseks ning järelmeetmete rakendamiseks määratud isik, et Teate sisu kasutatakse ainult järelmeetmete rakendamise eesmärgil.

4.4. Kui järelmeetmete rakendamise ja rikkumise menetluse lõpptulemuse kohta tagasiside andmise kohustuse täitmine tähendaks konfidentsiaalse teabe avaldamist, lähtutakse teabe käitlemisel ja rikkumisest teavitajale järelmeetmete rakendamise kohta tagasiside andmisel asjakohastes eriseadustes sätestatust.

4.5. Kui rikkumisteade esitatakse asutusevälise teavitamiskanali kaudu, käsitletakse seda teadet avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 19 alusel asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabena. Sellisel juhul on teabele juurdepääs ainult pädevatel isikutel vastavalt seaduses sätestatud korrale.

5. ÜLDSUSE TEAVITAJA KAITSE

5.1. Kool tagab rikkumisest üldsuse teavitaja kaitse juhul, kui:

- 1) teavitaja on rikkumisest eelnevalt teavitanud vähemalt asutusevälise teavituskanali kaudu ja rikkumisteadet ei menetletud TÕRTKS §-de 10 ja 11 kohaselt;
- 2) rikkumine kujutab vahetut või ilmset pöördumatut avaliku huvi kahjustamise ohtu;
- 3) asutusevälise teavitamise korral on põhjendatud kahtlus, et kasutusele võetakse survemeetmed, või
- 4) asutusevälise teavitamise korral on põhjendatud kahtlus, et rikkumist ei menetletaks nõuetekohaselt või et pädev asutus on rikkumisega seotud.

6. ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

6.1. Rikkumiste menetlemisel kogutud isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, töödeldakse tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitamisel kaitse tagamiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) ja isikuandmete kaitse seadusega.

6.2. Isikuandmeid, mis on konkreetse Teate käsitlemiseks ilmselgelt ebaolulised, ei koguta, või kui neid juhuslikult koguti, kustutatakse need põhjendamatu viivitusega.

6.3. Isikuandmete töötlemisel piirab vastutav töötleja andmesubjekti õigusi, kui see on vajalik rikkumisest teavitaja konfidentsiaalsuse tagamiseks.

7. TEADETE SÄILITAMINE

7.1. Teadet säilitatakse 3 aastat alates teavitajale rikkumise menetluse lõpptulemusest teada andmisest. Kui teavitaja on otsesõnu keelanud tagasiside andmise, sh lõpptulemusest teadaandmise, säilitatakse Teadet 3 aastat alates menetluse lõppemisest.